
124 . Nufăru | Județ: Tulcea | Punct: Trecere bac, proprietățile S.C. Soliana S.R.L., Popa, Ducica, Hanganu, Paraschiv, DJCCPCN Tulcea, Bârsan | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 161062.10

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană târzie, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: exploatare/carieră, tip neprecizat, amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Anca Bănăseanu, Ioana Lucia Barbu, Oana Damian, Vasile Ioniță, Lucian Mândroi, Andra Samson, Mala Stavrescu-Bedivan, Gelu Țiculeanu, Mihai Vasile, Sandu Gabriel Vasile

Instituții: Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Bucovinei, Suceava, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Muzeul Național de Istorie a României, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Bucovinei, Suceava, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României

Raport

Investigațiile arheologice desfășurate începând din 1978, au pus în evidență pe linia Dunării, pe malul drept al brațului Sf. Gheorghe, la circa 12 km aval de Tulcea, în intravilanul satului Nufăru, un important centru de tip urban din sec. X-XIV, elemente ale fortificației bizantine, construite a fundamentis de către bizantini, la sfârșitul sec. X, viețuirea și necropolele din sec. XI-XIII, precum și vestigii aparținând epocilor getică și romano-bizantină. Cercetările au permis stabilirea traseului zidului de incintă bizantin, surprins sub forma unor tronsoane, reperate pe laturile de S, E, V și N ale promontoriului nufărean, al cărui contur se pare că îl urmărea, și identificarea unei serii de elemente de fortificație, turnuri și instalația portuară a cetății, fiind necesare verificări pentru stabilirea perimetrului fortificat al așezării. Descoperirile făcute cu prilejul cercetărilor din interiorul cetății, ca și din afara spațiului fortificat, au condus la apariția unor complexe (de locuire, meșteșugărești) și materiale arheologice care documentează în forme bogate și variate, pe o suprafață mare, o locuire cu niveluri din sec. XI-XIII, oferind posibilitatea studierii culturii materiale din Dobrogea pe durata acestor veacuri, fără întrerupere. Au fost cercetate și mai multe zone cimiteriale aparținând perioadei medievale¹. Având în vedere importanța istorică și arheologică a așezării și vulnerabilitatea vestigiilor în fața intervențiilor contemporane, determinată de suprapunerea în totalitate a sitului de satul actual, cercetarea, în special preventivă, și protecția complexelor arheologice trebuie îmbinate.

Cercetările arheologice programate în cetatea bizantină de la Nufăru s-au concentrat în campania 2005 în regiunea nordică a promontoriului pe care se desfășoară așezarea, în punctul Trecere bac, reprezentând zona instalației portuare a cetății bizantine și a necropolei care a o suprapune.

La E de zona înglobând instalația portuară a cetății bizantine, descoperită în 19992, al cărui zid a fost surprins deja pe o lungime de 14,1 m, a fost cercetată în campaniile 2002, 2004-2005 o suprafață de circa 100 m², menită a pune în evidență elementele de fortificație adiacente debarcaderului (pasaajul unei porți, turnuri, ziduri intermediare), precum și o serie de complexe funerare ulterioare⁴.

Reamintim că stratigrafia acestei zone a fost serios afectată de intervenția abuzivă din 2000 a proprietarului terenului, prin utilizarea mijloacelor mecanice pentru decaparea pantei dealului la baza căruia a fost amenajat complexul instalației portuare, fiind distruse depunerile arheologice din zonă și relațiile dintre complexele adiacente (turnuri, locuințe, morminte), privându-ne de observarea unor elemente legate de utilizarea spațiului după ce instalația portuară nu a mai funcționat⁵. În partea de S a suprafeței cercetate, apare stânca nativă, amenajată în patru trepte, depunerile arheologice înregistrându-se până la cota -2,50 m

față de actualul nivel al solului, după intervenția amintită. În campania 2005, în punctul Trecere bac, din punct de vedere stratigrafic s-a înregistrat prezența, în extremitatea sudică a suprafeței cercetate, pe treapta cea mai înaltă a stâncii native, amenajată în trepte, a unui nivel de demantelare, conținând pietre și mortar alb-gălbui friabil, ce suprapune o depunere de pământ cenușiu prăfos în care au fost descoperite gropi menajere conținând fragmente osteologice animale și fragmente ceramice din prima jumătate a sec. XIII, gropi care secționează nivelul înmormântărilor din sec. XI-XII.

În ceea ce privește monumentul bizantin, descoperirea în secțiunile cercetate, la 1 m distanță de stâncă spre N, la adâncimea de 2,20 m, a unui zid orientat V - E, lat de 0,90 m, vizibil deocamdată doar pe înălțimea de 0,40 m și pe lungimea totală de 2,85 m, înregistrându-se și un nivel de călcare din piatră acoperită cu pământ galben, spațiul dintre zid și stâncă fiind umplut de asemeni cu pământ galben, ca și în cazul zidului instalației portuare, continuă să ridice semne de întrebare, la care doar campaniile viitoare vor putea oferi răspunsuri.

În schimb, prin continuarea săpăturilor în suprafața de cca. 100 m², în care se poate observa modalitatea de amenajare a stâncii native, atât ceea ce privește construirea zidurilor, cât, mai ales, practicarea înmormântărilor, s-au putut obține informații importante privind necropola de înhumăție creștină din zonă, reperată încă din 1999.

Celor 50 de complexe funerare cercetate în campaniile 1999-2002 și 2004-2005, li se adaugă încă 33 descoperite în 2005, 13 în S 8 și 20 în martorul dintre S 6 și S 7, 20 conținând schelete de copii și 13 de adulți. Totodată, au fost completate informațiile privind o serie de morminte cercetate anterior, în 2002 și 2004, în martorul dintre S 6 și S 7. Mormintele sunt orientate V - E, organizate în patru șiruri paralele. În general s-a practicat inhumarea individuală, în câteva cazuri fiind vorba probabil de reînhumări. S-au înregistrat multe situații de suprapuneri, indicând o mare densitate a necropolei. Unele morminte au gropile amenajate în stâncă ori în pământ cenușiu prăfos sau în pământul negru cu numeroși pigmenți de mortar de la N de zidurile legate, probabil, de complexul instalației portuare. Se înregistrează depunerea direct pe stâncă, delimitarea gropii cu pietre sau prin decuparea stâncii, depunerea pe cărămizi, urme de cărbune, precum și cuie de fier și amprente de lemn, indiciu al existenței unor sicrie. Scheletele apar în decubit dorsal, cu craniile în poziție normală sau așezate fie pe partea dreaptă, fie pe cea stângă, cu brațele așezate în diverse poziții, cu picioarele întinse, uneori ușor deranjate. În cazurile în care s-a putut observa poziția antebrațelor, s-au înregistrat mai multe variante, cu subvariantele lor, cu ambele brațe încrucișate pe piept, abdomen, bazin sau umeri. O parte dintre morminte, cu precădere cele aparținând unor copii, conțin inventar compus din piese de podoabă (cercei din bronz și brățări din sticlă) și accesorii vestimentare (năsturași globulari de bronz). Amplasarea, ritul și ritualul, inventarul conținut de mormintele cercetate în campaniile 1999-2002, 2004-2005, ne confirmă părerea că aceste complexe aparțin necropolei încadrate în sec. XI-XII, acoperind eventual și începutul sec. XIII, localizată în punctul cel mai înalt al promontoriului nufărean (Piatră/km 104), necropolă care se extindea și pe panta estică a acestuia⁷.

În ceea ce privește continuarea cercetărilor în punctul Trecere bac, se impune epuizarea necropolei, studierea sistemului de fortificare a zonei și dezvelirea ansamblului instalației portuare până în dreptul DS 120, actuala stradă a Arheologiei (circa 30 m), urmată de conservarea și punerea în valoare a acestui monument de importanță cu totul specială pentru istoria așezărilor portuare de la Dunărea de Jos.

Cercetări arheologice preventive, determinate de construirea de locuințe, localuri și anexe gospodărești și de amenajarea unor bazine vidanjabile, au fost realizate de colectivul de cercetare a sitului de la Nufăru în mai multe puncte, situate unul în perimetrul fortificației bizantine și cinci în zona extra muros, trei (proprietățile Radu Alexandru Hanganu, Daniel Paraschiv, SC Soliana SRL) în spațiul de la V și două (proprietățile Oana Cristina Popa și Dumitru Ducica) în cel de la E de zidul de incintă bizantin.

Săpătura realizată în incinta bizantină, pe str. Bisericii, imobilul nr. 91, pe terenul uneia dintre bazele arheologice aflate în proprietatea DCCPCN Tulcea⁸ a dezvăluit situații arheologice deja cunoscute în zonă⁹, și anume o depunere consistentă aparținând viețuirii sec. XII-XIII, reprezentată de două gropi menajere, și două complexe de locuire suprapuse, surprinse parțial, databile în sec. XI, dintre care una conținea amfore sferoidale și o mare cantitate de semințe carbonizate, iar cealaltă era dotată cu un cuptor de piatră.

Cercetările arheologice efectuate în zona de la V de zidul de incintă¹⁰, pe proprietățile Hanganu¹¹,

Paraschiv¹² și SC Soliana SRL¹³, au pus în evidență următoarea stratigrafie: un strat de pământ galben nisipos, gros de 0,30-0,40 m, un strat de pământ brun negricios, gros de 0,20-0,60 m, conținând pigmenți de cărbune, chirpici, cărămidă și lentile de cenușă, și o depunere de 0,90-1,50 m, de pământ cenușiu gălbui nisipos, conținând numeroase lentile de nisip compact, un strat de pământ galben nisipos, gros de 0,40 m, un strat de pământ cenușiu prăfos, gros de 0,50-0,80 m, conținând pigmenți de cărbune, pietre și materiale ceramice specifice sec. XII-XIII, o depunere de 0,60 - 0,80 m-1,20 m, de pământ cenușiu gălbui, mult mai tasat în partea sa inferioară, cu un conținut mare de nisip spre adâncimea de peste 2 m, conținând materiale ceramice aparținând sec. XI. Dacă pe proprietatea SC Soliana SRL nu a fost semnalată prezența nici unor materiale arheologice, mai spre E (proprietatea Paraschiv) s-a înregistrat prezența unui șanț, probabil pentru evacuarea apelor pluviale, în care au fost descoperite materiale ceramice amestecate, în special fragmente de amfore, și oase animale, neputându-se sesiza prezența vreunui complex arheologic in situ, pentru ca, în extremitatea estică a zonei cercetate, deci mai aproape de zidul de incintă (proprietatea Hanganu), să se înregistreze prezența unei cantități mai mari de material arheologic, cu aspect menajer, ceramic și osteologic animal, sesizându-se câteva complexe arheologice (o groapă, probabil de locuință adâncită dezafectată, cu adâncimea de 0,80 m și un eventual complex de locuire, reprezentat de o amenajare de pietre, cu dimensiunile surprinse de 1,20 x 1,20 m, pe înălțimea de 0,40 m, și un rest de vatră).

Cercetările efectuate în 2005 pe proprietățile SC Soliana SRL, Paraschiv și Hanganu au îmbogățit cunoștințele despre zona vestică extra muros a așezării bizantine, foarte puțin investigată până acum, doar prin intermediul sondajelor din 2002 de pe proprietatea I. Rubanschi¹⁴, sugerând faptul că viețuirea medievală în afara perimetrului fortificat, cel puțin pe latura vestică a cetății, era săracă și discontinuă, concentrându-se mai aproape de malul Dunării, precum și o prezență mai consistentă a materialelor arheologice în zonele mai apropiate de zidul de incintă bizantin.

În ceea ce privește însă zona de la E de zidul de incintă, aceasta s-a dovedit mult mai frecventată în vechime, fiind identificate locuințe, cuptoare și gropi menajere aparținând nivelului sec. XII-XIII, precum și morminte de inhumatie, punctând două dintre necropolele cetății bizantine, deja identificate.

Astfel, în cazul proprietății Popa¹⁵, situată în imediata proximitate a zidului estic al cetății bizantine¹⁶ cercetarea arheologică a permis înregistrarea următoarei succesiuni stratigrafice: un strat de pământ galben nisipos, gros de 0,30 - 0,40 m, marcând o înălțare contemporană; un strat de pământ cenușiu prăfos, gros de 1 - 1,40 m, conținând pigmenți de cărbune, chirpici, cărămidă, cenușă; nivelul de demantelare a fortificației, constând dintr-o depunere de pietre cu mortar groasă de 1 - 1,20 m; d. un strat de pământ cenușiu gălbui, gros de 1 - 1,20 m, conținând temelia unei locuințe de suprafață și groapa unui mormânt de inhumatie; un strat de pământ cenușiu albastrui, cu conținut mare de nisip, cu aspect aluvionar, gros de 0,40 m; un strat de pământ galbui foarte nisipos, gros de 0,40-0,50 m, reprezentând solul steril din punct de vedere arheologic. Complexele arheologice identificate constau din: o groapă aparținând nivelului cu pământ cenușiu prăfos, conținând material ceramic din categoria amforelor cu torți supraînălțate și ceramică smălțuită; o locuință de suprafață, probabil rectangulară, cu bază de piatră amenajată în nivelul de pământ cenușiu gălbui, din care s-a surprins începând de la adâncimea de 1,50 m doar partea sa centrală, cu dimensiunile interioare de 2 m (laturile estică și vestică) x 2,30 m (latura sudică) x 2,40 (latura nordică), cu zidurile temeliei, înalte de 0,60 - 1 m, vizibile doar pe lățimea de 0,20 m, cu podea din pământ galben, vizibil în strat gros de 0,07-0,10 m, cu pigmenți de mortar, perforată de groapa amintită; temelia locuinței este compusă din pietre și cărămizi romano-bizantine refolosite; un mormânt de inhumatie, sub nivelul locuinței cu bază de piatră, la baza nivelului de pământ cenușiu gălbui, la adâncimea de 2,30 m, orientare V - E, cu scheletul în decubit dorsal, cu lungimea de 1,45 m, cu craniul aplecat pe partea stângă, schelet care pătrunde cu jumătatea sa dreaptă în malul sudic; adâncimea mare la care a apărut mormântul, nu a permis realizarea unei casete pentru extragerea integrală a scheletului, recuperându-se doar jumătatea sa stângă secționată longitudinal; o vatră, aparținând probabil unui complex de locuire, suprapus de mormânt; o groapă pentru var, amenajată probabil în apropierea fortificației. Din păcate, dimensiunile restrânse ale casetei, adâncimea mare, precum și marea cantitate de piatră conținută de maluri, din cauza nivelului de demantelare a zidului de incintă situat imediat la E, nu au permis realizarea de observații mai fine sau extinderea cercetării. Din punct de vedere cronologic, se poate aprecia că demantelarea fortificației din vecinătate s-a produs în sec. XIII, moment căruia îi aparține groapa menajeră care perforază locuința de suprafață, încadrabilă probabil cândva în sec.

XII. Absența materialelor ceramice in situ în locuință nu permite o datare mai precisă a acesteia. Complexul de locuire suprapune, fără a-l distruge, un mormânt de înhumăție. Poziția stratigrafică a mormântului, în pământul cenușiu gălbui databil în sec. XI, precum și analogiile cu situațiile înregistrate în 1983, în curtea dispensarului uman, unde au fost descoperite două morminte de înhumăție, dintre care unul cu casetă de piatră¹⁷, amenajare funerară încadrabilă în intervalul cuprins între sfârșitul sec. X și mijlocul sec. XI, ne conduc la ideea că acest complex funerar aparține unei necropole amenajate în sec. XI la E de zidul de incintă al cetății bizantine. Vatra perforată de mormânt și groapa de var datează, probabil, din perioada de construcție a cetății, ultimul sfert al sec. X.

În ceea ce privește cercetările efectuate pe proprietatea Ducica¹⁸, situată la SE de zidul de incintă bizantin, acestea au evidențiat următoarea stratigrafie: a. strat de pământ brun cenușiu, gros de 0,40 - 0,70 m, reprezentând vegetalul, în care a fost plantată viță-de-vie, care a contaminat depunerea cenușie prăfoasă, specifică nivelelor ocupaționale din sec. XII-XIII, din care pornesc o serie de gropi menajere, și a afectat în special complexe funerare, b. strat de pământ cenușiu gălbui, gros de 0,50 m, conținând pigmenți de cărbune și chirpici, cu consistență nisipoasă, cu lentile de pământ galben; c. strat de pământ gălbui castaniu, gros de 0,60 m, din care au apărut rare fragmente ceramice. Au fost descoperite o serie de complexe arheologice: șase morminte de înhumăție, conținând patru schelete bine conservate, trei de adulți și unul de copil, unul incomplet și unul parțial cercetat, ce pătrunde în malul sudic al S 1 Ducica, în decubit dorsal, cu antebrațele în diverse poziții (ambele antebrațe pe bazin; un antebraț pe bazin și celălalt pe piept; antebrațul stâng pe lângă corp), două dintre morminte având inventar, trei gropi menajere, de formă circulară, cu diametrul de 1,20/1,20/1,60 m, conținând material osteologic animal, fragmente ceramice provenind de la oale din specia nisipoasă, amfore piriforme cu gura îngropată și torți supraînălțate, ceramică smălțuită pictată, precum și o stamena devalorizată modul mare; două cuptoare, dintre care unul bine conservat, celălalt perforat de o groapă menajeră. Cuptorul 1, cel bine păstrat, este amenajat în pământ galben, cu calota prăbușită, se păstrează pe o înălțime de 0,22 m, este de formă ovală, cu dimensiunile de 2,40 m (ax E - V) x 1,60 m (ax N - S), cu gura de alimentare spre V; prezintă o refacere a vetrei; astfel, pe pământ galben suprapus de un pat din bucățele de mortar, a fost amenajată prima vatră, reprezentată de un strat de pământ vitrifiat, gros de 0,02 - 0,03 m; ulterior, pe un strat de pământ galben, gros de 0,07 - 0,08 m, peste care au fost dispuse bucățele de mortar și de tencuială recuperate din complexe anterioare, a fost amenajat un pat de fragmente ceramice peste care s-a depus pământul ars, gros de 0,02 m, reprezentând vatra propriu-zisă, deplasată spre E cu 0,60 m față de vatra anterioară. Cuptorul 2, distrus de o groapă menajeră, se păstrează pe o înălțime de 0,20 m, avea formă probabil circulară, cu diametrul conservat de doar 0,50 m, constatându-se depunerea vetrei de pământ ars pe pat de bucățele de mortar, așezat pe pământ galben. Pe baza observațiilor stratigrafice, se poate avansa următoarea cronologie: un prim nivel reprezentat de gropile menajere, care suprapune, distrugând uneori, nivelul cuptoarelor, acest din urmă nivel fiind suprapus de cel al necropolei, aceste depuneri părând să acopere sec. XII - prima jumătate a sec. XIII. Nu s-au înregistrat depuneri arheologice aparținând sec. X-XI.

Cercetările arheologice efectuate pe proprietățile Ducica și Popa au condus la descoperirea unor complexe și materiale arheologice ce completează imaginea atât asupra viețuirii, cât și dispunerii necropolelor, în perimetrul extra muros al cetății bizantine. S-au obținut date privind caracterul discontinuu al viețuirii medievale extra muros în partea estică a așezării, reprezentat de o locuire aparținând sec. XII-XIII în imediata apropiere a zidului de incintă și de gropi menajere și de instalații destinate probabil coacerii pâinii, acoperind nevoile de acest tip ale mai multor locuințe familiale, încadrabile în același interval cronologic, la mai mare distanță de cetate. Cercetările în zonă confirmă și completează informația privind două necropole medievale de înhumăție, situate extra muros, reperate prin complexe descoperite atât la S de zidul de incintă sudic al cetății bizantine (mormintele descoperite pe str. Căminului Cultural în 1980-1981¹⁹ și 1999²⁰), cât și în apropierea zidului de incintă estic (mormintele descoperite în 1982 pe str. Școlii²¹), precum și în imediata proximitate a fortificației bizantine²².

Totodată, în 2005, s-a continuat procesul de conservare a materialului lemnos descoperit pe proprietatea Adrian Petre în campania 2003²³, prin practicarea de tratamente în soluție de polietilenglicol (PEG 4000) – a doua etapă - pentru o parte din elementele constructive din lemn aparținând celei de-a doua faze ocupaționale cercetate.

Note

- 1. Pentru sinteza cercetărilor vezi Oana Damian, C. Andonie, M. Vasile, Peuce 14, 2003, p. 237-266.
2. CCA 2000, p. 67-68.
3. La 2,3 m distanță de limita estică degajată a zidului instalației portuare, au fost trasate în 2002 trei secțiuni, numerotate în continuarea celor din campaniile trecute, S 6, S 7 și S 8, orientate N-S, cu dimensiunile de 10 x 2 m, cu martori de pământ lați de 2 m între ele. În campania 2004, s-a continuat cercetarea în cadrul S 6 și a fost desființat martorul dintre S 7 și S 8, pentru ca în campania 2005 accentul să cadă asupra continuării cercetărilor în zona reprezentată de suprafața formată din S 7 – martorul S 7 - S8 – S 8 și asupra desființării martorului stratigrafic dintre S 6 și S 7.
4. CCA 2000, p. 67-68; CCA 2001, p. 164; CCA 2002, p. 216-217; CCA 2003, p. 213-214; CCA 2005, p. 245-246..
5. CCA 2001, p. 164.
6. CCA 2000, p. 67-68; CCA 2001, p. 164; CCA 2002, p. 216-217; CCA 2003, p. 213-214; CCA 2005, p. 245-246.
7. Oana Damian, SCIVA 44, 1993, 1, p. 81-113. Mormintelor publicate li se adaugă încă 10 descoperite în campania 1998.
8. Pentru cercetarea terenului în vederea amenajării unui bazin vidanjabil, s-a practicat o casetă cu dimensiunile de 2,20 x 1,80 m, în care s-a coborât până la atingerea pământului steril din punct de vedere arheologic, la adâncimea de 2,80 m.
9. CCA 1998, p. 46.
10. Prezentarea proprietăților a fost făcută de la zidul de incintă bizantin spre V.
11. Cercetarea în august 2005 a unei zone afectate de extinderea unei construcții cu funcțiune deanexă gospodărească și realizarea unui bazin vidanjabil pe terenul aflat în proprietatea domnului Radu Alexandru Hanganu a impus practicarea a două casete, orientate E-V, C 1, cu dimensiunile de 1,80 x 1,80 m, și C 2, cu dimensiunile de 3,30 x 2,20 m, în care s-a coborât până la -2,20 -2,40 m.
12. Cercetarea în august 2005 a zonei afectate de construirea unei locuințe P + 1 și a unui bazin vidanjabil pe terenul aflat în proprietatea domnului Daniel Paraschiv a determinat practicarea unei secțiuni, orientate E-V, cu dimensiunile de 10,30 x 2 m, și a unei casete, orientată E-V, cu dimensiunile de 3,60 x 3,20 m, în care s-a coborât până la -1,80 -2 m.
13. Construirea unui spațiu comercial, cu bar și locuință la etaj, pe terenul aflat în proprietatea S.C. Soliana S.R.L. (Spiridon Ene) a impus cercetarea în iunie 2005 a zonei afectate de viitoarea investiție prin intermediul a trei secțiuni, orientate E - V, cu dimensiunile de: S 1 = 12,80 x 2 m, S 2 = 12,80 x 3 m, S 3 = 12,80 x 2 m, și o casetă 2 x 2 m, în care s-a coborât până la -1,60 -1,70 m.
14. CCA 2003, p. 215-216.
15. Necesitatea amenajării unui bazin vidanjabil a impus cercetarea zonei în august 2005 prin intermediul unei casete cu dimensiunile de 2 x 2 m, în care s-a coborât până la adâncimea de 3,30 m.
16. Despre acest tronson din zidul de incintă cu turn și elementele de fortificație suprapuse vezi Silvia Baraschi, N. Moghior, SMMIM 17-18, 1984-1985, p. 147-149; CCA 1997, p. 62; CCA 1994, p. 42; C Andonie, Revista MMN, Supliment, 1, 1995, p. 16-17; CCA 1996, p. 81-82.
17. Cercetări inedite efectuate în 1983 de un colectiv arheologic compus din Silvia Baraschi, N. Moghior, Gh. Mănușu Adameșteanu.
18. Cercetările determinate de construirea unei locuințe și de amenajarea unui bazin vidanjabil pe proprietatea Ducica s-au realizat în iunie-iulie 2005 prin intermediul a două secțiuni, S 1 și S 2, orientate E-V, cu dimensiunile de 8,60 x 2 m, al unei suprafețe, cu dimensiunile de 6,70 x 5,70 m și al unei casete, cu dimensiunile 2 x 2 m.
19. Gh. Mănușu Adameșteanu, MCA 1983, p. 470-472; Gh. Mănușu-Adameșteanu, Peuce 9, 1984, p. 364; Silvia Baraschi, N. Moghior, SMMIM 16, 1983, p. 138; Silvia Baraschi, N. Moghior, SMMIM 17-18, 1984-1985, p. 149; Gh. Mănușu-Adameșteanu, Mihaela Mănușu-Adameșteanu, MCA 1986, p. 211-212, 214; Gh. Mănușu-Adameșteanu, Peuce 10, 1991, p. 516; Gh. Mănușu-Adameșteanu, Arheologia Medievală 2, 1998, p. 82.
20. CCA 2000, p. 68, nr. 94.

-
21. Silvia Baraschi, N. Moghior, SMMIM16, 1983, p. 137-139; Silvia Baraschi, N. Moghior, SMMIM 17-18, 1984-1985, p. 149.
22. Vezi n. 17.
23. CCA 2004, p. 218-219.
-

Informații suplimentare online

[Raportul 3448 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
